
Goldkøer kalkes til med succes

Mar. 2018 | Af LINE BRUSGAARD

Tildeling af store mængder calcium og magnesium har betydet, at køerne kommer bedre fra start på Fuglsøgård - og mælkefebertilfældene er næsten forsvundet.

Overforsyning af koen med calcium og magnesium i goldperioden, så koens depoter er fyldt op, har vist sig at være en effektiv måde at komme mælkefebertilfældene til livs hos Anna-Marie Hvid og Erik Dolby, Fuglsøgård på Djursland.

- Vi havde et problem med langliggere, som ikke kom op, selv om de fik kalkvand flere gange, fortæller Erik Dolby og fortsætter:

...Alt for mange danske køer har alt for lavt calciumniveau...

- Men så gik vi over til at kalke dem til. Det har vi gjort i halvandet år, og det her er lykkedes.

Bare en enkelt flaske er ifølge Erik Dolby nok til at få dem op at stå. Men det er sjældent nødvendigt, idet princippet bag overforsyningen med calcium går ud på, at man i en længere periode tildeler køerne et overskud af calcium i hele goldperioden, så depoterne er fyldt op. Udover calcium tildes magnesium, idet mangel på magnesium også påvirker calciumstofskiftet.

- Vi ved ikke, hvor meget calcium og magnesium køerne lægger på skelettet, men der er rigeligt til rådighed, så de har muligheden, siger Per Larsen, produktchef, Hedegaard og fortsætter:

- Calciumniveauet pr. liter mælk er konstant, idet køerne bruger det calcium, de får til mælkeproduktionen. Når køerne er tanket godt op med calcium og magnesium, er de toptunede til at komme i gang med ny laktation.

Han peger på, at det er specielt, at man golder køer ned med en ydelse på 30-40 liter mælk - det gjorde man ikke før i tiden.

- Udgangspunktet med hensyn til calciumniveauet er dermed også dårligt, når vi golder dem, fortæller han og fastslår:

- Alt for mange danske køer har alt for lavt calciumniveau. Køerne er udfordret på at optage nok calcium i laktationen, og når man så også tager calcium fra dem i goldperioden, er det noget skidt.

- Foderskiftet er nok til at slå køerne helt ud - det kan vi se på deres drøvtygningsaktivitet, supplerer Erik Dolby.

På Fuglsøgård måles køernes drøvtygningsaktivitet ved hjælp af de transpondere, der er påsat køernes halsbånd.

Erik Dolby har desuden set, hvad der sker med calciumniveauet i forbindelse med et forsøg, hvor de stillede køer til rådighed.

- Der blev taget blodprøver, da køerne blev goldet og igen 12 timer efter, det var voldsomt det, der skete, fortæller han.

Der er ikke nok calcium i foderet

50-60 dage før kælvning bliver køerne på Fuglsøgård goldet. De malkes mandag og igen torsdag, derefter er det slut.

- Vi tester, om der er bakterier i yveret, hvis der er, bliver køerne penicillinbehandlet, ellers gør vi ikke noget ved dem, siger Erik Dolby.

Køerne bliver goldet af i ét hold, hvor de går mandag til søndag. Og kvier samt køer holdes adskilt. Der kælves i enkeltbokse, og køerne starter op i et opstartshold, hvor de går de første 21 dage efter kælvning. Der er et hold til henholdsvis de ældre og yngre køer. De ældre køer kommer i dybstrøelsesboks, når de har kælvnet.

På Fuglsøgård får goldkøerne stort set den samme foderration som malkekøerne - bare der er halm i, og mineralblandingen er forskellig.

- Det giver stabilitet i vommen, og vombakterierne ved, hvad de har at arbejde med, når det er samme fodring. Det kan være med til at give koen en bedre start, da vombakterierne er klar til at udnytte foderet, siger Per Larsen.

Det kan ifølge Per Larsen være svært at forsyne køerne med den rette mængde calcium alene gennem fodringen.

- Det kan være vanskeligt på en majsration, hvor der er meget lidt græs, konstaterer han.

Han peger derfor på, at man ved at tildele goldkøerne mineralblandingen med den store mængde calcium, står mere frit med fodringen.

Køerne er i bedre balance

Erik Dolby giver goldkøerne en 450 grams AgroMin-mineralblanding fra Hedegaard, hvor der er masser af calcium og magnesium samt en lav CAB-værdi. Og han er udelukkende positiv overfor blandingen, som tilmed er en billig løsning.

- Nu har vi kørt med det konstant i halvandet år, og jeg tør ikke stoppe med det, siger Erik Dolby og tilføjer:

- Vi kan se, at køerne er i bedre balance, når de skal i gang med at kælle - de er klar. Og de har nemmere kælvninger.

Mineralblandingen er desuden tilsat cholinchlorid og niacin for at forebygge fedtlever og eliminere problemer med ketose.

- Jeg er overbevist, om at vi får sundere og mere holdbare køer. Det giver også bedre klove, da der ikke er nogen perioder med underskud af calcium, siger Per Larsen.

Klovproblemer er der da heller ikke mange af på Fuglsøgård, som kører med en lukket besætning efter, at der blev bygget ny stald, og besætningen blev udvidet for to år siden. Der er for eksempel ingen tilfælde af digital dermatitis i besætningen. Udover mineralerne fortæller Erik Dolby om flere tiltag, som, han mener, er med til at holde klovproblemerne i skak.

- Køerne kommer i fodbad hver dag, og vi har sand i sengebåsene, som tørrer klovene mere ud, fortæller han.

Der klovbeskæres i besætningen hver onsdag. Alle køer tages to dage efter goldning samt 100 dage efter kælvning.

- Det virker rigtig fornuftigt - det er ikke mange, vi tager derudover, understreger Erik Dolby.

Klovboksen er placeret lige udenfor malkestalden, og er der en ko, som viser tegn på ømhed, bliver den separeret fra og set på med det samme.

I det hele taget bliver der gjort alt for, at køerne har de bedst mulige betingelser.